

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

31 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Victor Boico,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 09 octombrie 2020 și deciziei Curții de Apel Cahul din 03 decembrie 2020, în privința inculpatului

Postu Oleg XXXXXX.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 07.07.2020 – 09.10.2020,
instanța de apel: 28.10.2020 – 03.12.2020,
instanța de recurs: 01.02.2021 – 31.03.2021.

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 09 octombrie 2020, Postu Oleg a fost condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal la 240 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

De la Postu O. s-au încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 23,24 lei.

2. Instanța de fond a constatat că la 23 iunie 2020, aproximativ ora 02.15, inculpatul Postu O., fără a deține permisul de conducere, ignorând rigorile art. 10 pct. 2) lit. a) și art. 14 lit. a) ale Regulamentului circulației rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13.05.2009, conform cărora: persoana care conduce un autovehicul trebuie să posede și, la cererea polițistului, polițistului de

frontieră, ofițerului echipei mobile a Serviciului Vamal, este obligată să înmâneze pentru control permisul de conducere perfectat pe numele său, valabil pentru categoria (subcategoria) din care face parte autovehiculul condus și, respectiv, conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, s-a urcat la volanul automobilului „Opel Astra”, n.î. XXXXXX și, deplasându-se prin XXXXXX XXXXXX, XXXXXX, a fost stopat de către colaboratorii Batalionului de patrulare „Sud” al INP al IGP al MAI. Fiind suspectat de consum de alcool, Postu O. a fost supus testării alcoolscopice. În rezultat, s-a constatat că concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de el constituie 1,09 mg/1 care, conform art. 134¹² Cod penal, se consideră stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Instanța a reținut că inculpatul a pledat nevinovat, însă vinovăția acestuia a fost dovedită pe deplin prin probele administrate și i-a încadrat acțiunile în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, ca conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, săvârșită de către o persoană care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 75, 76, 77 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune ușoară, se caracterizează pozitiv, nu este angajat în câmpul muncii, se află în relații de concubinaj, nu este la evidența medicului narcolog și psihiatru, anterior a mai fost judecat, nu au fost identificate circumstanțe atenuante și agravante.

Totodată, prin sentința Judecătorei Cahul din 01.11.2017, inculpatul a fost condamnat în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și art. 79 Cod penal, la amendă în mărime de 850 unități convenționale.

Infracțiunea comisă în speță, prevăzută la art. 264¹ alin. (4) Cod penal, se pedepsea cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 1 an, aceste pedepse fiind mai aspre decât cea stabilită anterior.

Astfel, inculpatul anterior a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzută de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, cu amendă și, având antecedentul penal stins, în cazul alternativei de pedeapsă dintre muncă neremunerată și închisoare, în privința acestuia poate fi aplicată munca neremunerată.

Deci, ținând cont de circumstanțele cauzei, de comportamentul inculpatului până și după săvârșirea infracțiunii, de faptul că pedeapsa penală anterior săvârșită nu a produs efectul educativ și corijator, pedeapsă sub formă de muncă neremunerată își va atinge scopul, acesta urmând să își facă concluziile necesare.

3. Procurorul în procuratura raionului Cahul, Victor Todos, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal la 8 luni închisoare, cu executare și cu încasarea cheltuielilor judiciare.

Apelantul a invocat că pedeapsa aplicată inculpatului este prea blândă, deoarece acesta a fost condamnat anterior pentru comiterea unei infracțiuni similare, iar circumstanțe atenuante în cadrul examinării cauzei nu au fost stabilite.

Instanța de fond unilateral a aplicat pedeapsa inculpatului și nu a ținut cont de personalitatea acestuia, fiindu-i greșit stabilită pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

Or, pedeapsa cu 8 luni închisoare ar fi una echitabilă faptei comise, în corespundere cu gravitatea infracțiunii săvârșite, personalitatea inculpatului și circumstanțele cauzei, fiind eronată concluzia instanței de fond privind aplicarea unei pedepse mai blânde decât închisoarea.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 03 decembrie 2020, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a reținut că prima instanță la stabilirea pedepsei a acordat deplină eficiență prevederilor art. 75 Cod penal, stabilindu-i inculpatului o pedeapsă echitabilă.

Astfel, inculpatul a comis o infracțiune ușoară, care se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de până la 1 an, că se caracterizează ca o persoană bine educată, receptivă, nu consumă alcool și careva încălcări pe teritoriul satului din partea acestuia nu au fost înregistrate.

Totodată, inculpatul anterior a fost în conflict cu legea penală, fiind condamnat la închisoare prin sentința Judecătorei Cahul din 27.12.2004, în baza art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal, iar prin sentința Judecătorei Cahul din 01.11.2017 a fost condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal la amendă.

Deci, anterior inculpatul a fost condamnat pentru săvârșirea unei infracțiuni analogice, antecedentul penal fiind stins, circumstanță care potrivit art. 77 Cod penal, constituie circumstanță agravantă. Dar această circumstanță ce caracterizează personalitatea inculpatului nu poate fi una decisivă pentru a-i aplica o pedeapsă cu închisoare, conform solicitării procurorului.

Potrivit art. 78 alin. (3) Cod penal, în cazul în care există circumstanțe agravante se poate aplica pedeapsa maximă prevăzută la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod.

Respectiv, în cazul constatării prezenței circumstanței agravante, instanța de judecată dispune de dreptul de a aplica o pedeapsă maximă pentru infracțiunea săvârșită, fiind exclus caracterul obligatoriu al stabilirii acesteia.

Aceste împrejurări au fost just constatate de instanța de fond, care a indicat că pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității va fi una suficientă pentru restabilirea echității sociale și reeducarea inculpatului. La fel, prima instanță corect a invocat că gravitatea infracțiunii săvârșite și personalitatea inculpatului nu permit aplicarea în privința acestuia a pedepsei sub formă de închisoare. Or, pentru aplicarea pedepsei cu închisoare, în condițiile art. 75 alin. (2) Cod penal, gravitatea infracțiunii în cumul cu personalitatea infractorului trebuie să demonstreze că aplicarea pedepsei sub formă de închisoare este strict necesară, ceea ce nu s-a demonstrat în cauză.

Mai mult, în apelul declarat, acuzarea nu a indicat circumstanțele excepționale care dovedesc necesitatea aplicării în privința inculpatului a pedepsei cu închisoare, invocând doar argumente generale în dezacord cu pedeapsa stabilită de către instanța de fond, neaducând argumente concrete care ar justifica poziția de aplicare a pedepsei închisorii.

Invocând că prima instanță nu a ținut cont de principiile generale ale individualizării pedepsei inculpatului, precum și nu a ținut cont de circumstanțele cauzei, procurorul nu a indicat concret circumstanțele de fapt ale cauzei care nu au fost luate în considerație de către instanța de fond.

Or, în cadrul judecării apelului, s-a constatat că inculpatul benevol a trecut testarea alcoolică, fiind de acord cu rezultatul acesteia și nu a creat situații de conflict în momentul documentării faptei conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, împrejurări care urmează a fi luate în considerație la individualizarea pedepsei. Astfel, fiind analizate toate circumstanțele cauzei, raportate la personalitatea inculpatului, instanța de apel este de acord cu poziția primei instanțe că pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității va fi una echitabilă pentru restabilirea echității sociale perturbate prin infracțiune, precum corectarea și reeducarea inculpatului.

Totodată, instanța de fond i-a aplicat inculpatului pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității la limita maximă prevăzută pentru săvârșirea infracțiunii în cauză, deci, s-a întrunit caracterul punitiv al pedepsei, care va influența asupra corectării și reeducării acestuia, precum și va restabili echitatea socială perturbată prin săvârșirea infracțiunii.

5. Procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că inculpatul, fiind condamnat pentru comiterea infracțiunii în domeniul circulației rutiere și nefiind deținător de permis de conducere, conștientizând că a consumat alcool, a condus mijlocul de transport și a comis cu intenție o infracțiune ușoară. Totodată, inculpatul anterior a fost în conflict cu legea penală, fiind condamnat prin sentința Judecătoriei Cahul din 27.12.2004, în baza art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal, la închisoare, cu executare, iar prin sentința Judecătoriei Cahul din 01.11.2017 în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, la amendă, acesta **nu a recunoscut vinovăția** în comiterea infracțiunii imputate și nu a colaborat cu organul de urmărire penală, împrejurări care demonstrează că nu a conștientizat gravitatea infracțiunii comise, nu a pășit pe calea corijării. Mai mult, instanța de apel a constatat că inculpatul anterior a fost condamnat pentru săvârșirea unei infracțiuni analogice, antecedentul penal fiind stins, ce potrivit art. 77 Cod penal, constituie circumstanță agravantă.

În pofida faptului că anterior a fost condamnat cu amendă, chiar dacă antecedentele penale sunt stinse, inculpatul a comis din nou, cu intenție o altă infracțiune, similară cu cea pentru care a mai fost condamnat.

Aceste circumstanțe dovedesc că inculpatul nu a conștientizat și nu a îndreptățit încrederea acordată de instanța de judecată la stabilirea pedepsei cu amendă.

Mai mult, comiterea repetată a infracțiunii prevăzută la art. 264¹ alin. (4) Cod penal, la un interval relativ scurt de timp după condamnarea anterioară, demonstrează că pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității stabilită prin sentința instanței de fond nu este proporțională și eficace pentru formarea în conștiința inculpatului a scopului primordial al pedepsei penale.

Deci, reieșind din motivele și metodele comiterii infracțiunii, inculpatul reprezintă o persoană social-periculoasă și doar pedeapsa cu 8 luni închisoare va putea îngădi societatea de la manifestarea unor acțiuni de acest gen din partea acestuia.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală – hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Sub acest aspect se reține că, recursul este fondat inclusiv pe temeiurile din art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită (*pct. 5. din decizie*).

Însă, în recursul respectiv, în pofida normelor de drept enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele conținute în partea descriptivă a hotărârilor contestate, asupra căror motive concrete din apel nu s-ar fi pronunțat instanța de apel și care ar fi erorile de drept și esența că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită și care ar fi cea corectă în asemenea caz, fiind omisă în totalitate argumentarea ilegalității hotărârilor atacate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al acuzării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Ori, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Totodată, potrivit art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de

drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în *pct. 2., 4.* din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat au ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată.

Astfel, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane (*pct. 2., 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în *pct. 5.* din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de fond și de apel au apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel,

activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune procurorul este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul vizat au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Este de remarcat și că conform art. 66 alin. (2) pct. 2), 8) Cod de procedură penală, inculpatul are dreptul de a tăcea și a nu mărturisi împotriva sa, să facă declarații sau să refuze de a le face, atrăgându-i-se atenția că dacă refuză să dea declarații nu va suferi nicio consecință defavorabilă, iar dacă va da declarații acestea vor putea fi folosite ca mijloace de probă împotriva sa. Potrivit art. 103 alin. (3), 104 alin. (2) Cod de procedură penală, inculpatul nu poate fi forțat să mărturisească împotriva sau să-și recunoască vinovăția și nu poate fi tras la răspundere pentru refuzul de a face astfel de declarații.

Deci, argumentul recurentului că inculpatul *nu a recunoscut vinovăția*, este absolut neîntemeiat (*pct. 5. din decizie*).

Or, această circumstanță constituie un drept legal al inculpatului și nu face parte din categoria celor agravante, prevăzute în art. 77 Cod penal.

Totodată, conform art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, în recurs pot fi invocate doar acele temeuri care au fost indicate și în apel.

În sensul vizat se reține că temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală - *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, indicat în recursul ordinar, în care, de altfel, lipsește cu desăvârșire, critica și argumentele acuzării în acest sens, nu a fost invocat și în apelul declarat, prin care a fost contestată sentința doar în latura pedepsei aplicate inculpatului, deci, nu are suport legal (*pct. 3., 5. din decizie*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că inculpatului i s-au aplicat pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat (*pct. 5. din decizie*).

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul ordinar de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 09 octombrie 2020 și deciziei Curții de Apel Cahul din 03 decembrie 2020, în privința inculpatului Postu Oleg XXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 23 aprilie 2021.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Victor Boico